

PKM Z KOLEJNYMI POŁĄCZENIAMI

Od stycznia, wraz z wejściem w życie nowego rozkładu jazdy, pociągi oznaczone logo Poznańskiej Kolei Metropolitalnej pojadą do Obornik i Wrześni.

W ten sposób z dziewięciu linii kolejowych prowadzących z Poznania aż sześć będzie funkcjonować w systemie PKM. W następnym etapie do PKM przystąpią samorządy położone wzdłuż linii w kierunku Wronek, Gniezna i Kościana.

W czerwcu ubiegłego roku rozpoczęła funkcjonowanie Poznańska Kolej Metropolitalna. Pociągi z logo PKM wyruszyły na cztery linie, z Poznania w kierunku: Grodziska Wielkopolskiego, Jarocina, Nowego Tomyśla i Wągrowca. Natomiast we wrześniu uruchomiona została relacja z Poznania Głównego do Swarzędza, która rok później (wrzesień 2019) została wydłużona do Kostrzyna Wlkp.

10 października porozumienia w sprawie podjęcia wspólnych działań zmierzających do uruchomienia połączeń w ramach Poznańskiej Kolei Metropolitalnej (PKM) podpisali przedstawiciele samorządów położonych wzdłuż linii prowadzących do Obornik i Wrześni. Odnośnie linii do Rogoźna dokumenty podpisali przedstawiciele województwa wielkopolskiego, miasta Poznania, gmin Suchy Las, Oborniki, Rogoźno oraz powiatów obornickiego i poznańskiego, a w przypadku drugiej linii – przedstawiciele województwa wielkopolskiego, miasta Poznania, gmin Swarzędz, Kostrzyn, Nekla, Września oraz powiatów wrzesińskiego i poznańskiego. Następnym etapem w procesie uruchomienia PKM na tych liniach będzie podpisanie umów, a ostat-

Przedstawiciele samorządów, którzy podpisali porozumienia dotyczące uruchomienia połączeń w systemie PKM z Poznania do Rogoźna

nim fizyczne uruchomienie połączeń w ramach systemu PKM. Dokumenty, które zawierają m.in. deklarację udziału samorządów we współfinansowaniu PKM, mają charakter deklaracyjny, co oznacza m.in., że nie rodzą żadnych konsekwencji finansowych. Po podpisaniu porozumień zostaną one zaakceptowane przez rady samorządów, następnie przedstawiciele samorządów podpiszą wspólne umowy. – Nasze dzisiejsze spotkanie jest konsekwencją decyzji sprzed dwunastu lat, gdy podjęliśmy działania, które dały początek Stowarzyszeniu Metropolia Poznań. Wielu naszych mieszkańców chciałoby wszystko od razu. Jednak nie można niczego stworzyć natychmiast, ponieważ tworzenie jest procesem. I dzi-

siaj jesteśmy uczestnikami kolejnego etapu w pewnym procesie – powiedział w trakcie uroczystości starosta poznański Jan Grabkowski, wiceprezes Zarządu Stowarzyszenia Metropolia Poznań. Pociągi na wymienionych liniach w ramach systemu Poznańskiej Kolei Metropolitalnej rozpoczną kursowanie wraz z wejściem w życie nowego rozkładu jazdy, czyli na początku przyszłego roku. – Dla mnie ten projekt jest wyrazem naszej solidarności. Jeżeli chcemy rozwijać nasze województwo i metropolię Poznań, to możemy to zrobić tylko wtedy, gdy będziemy koszty ponosić solidarnie. Poznań nigdy nie będzie próbował z takiej solidarności się wyłamać. Jako prezydent Poznania chcę o tym zapewnić – mówił

Jacek Jaśkowiak, prezydent Poznania, a zarazem prezes Zarządu Stowarzyszenia Metropolia Poznań.

Poznańska Kolej Metropolitalna jest projektem bardzo dobrze przyjętym przez mieszkańców obszaru metropolii Poznań. Obecnie problemem jest niewystarczająca ilość taboru. – Docierają do nas słowa krytyczne, że w określonych porach pociągi są przepełnione. Stopniowo próbujemy to poprawiać, dokonujemy zakupów nowoczesnego taboru. Na terenie Wielkopolski mamy już pięć nowych, dłuższych zestawów, a kolejnych pięć jest w drodze. To zdecydowanie poprawi jakość naszych usług – uspokajał Wojciech Jankowiak, wicemarszałek województwa wielkopolskiego.

Paweł Napieralski

KRÓTKO

■ **Trwa akcja bezpłatnych szczepień przeciwko grypie.** Stowarzyszenie Metropolia Poznań wraz z partnerami opracowało program szczepień przeciwko grypie na terenie Poznania oraz obszaru metropolii Poznań. Z darmowych szczepień skorzystać będzie mogło w latach 2019–2022 łącznie 45 tys. osób. Szczegóły dotyczące programu oraz wykaz punktów szczepień są dostępne na stronie internetowej: <http://grypa-metropoliapoznan.pl>.

■ **Most w Obornikach wyremontowany.** W kwietniu, w związku z rozpoczęciem remontu, ruch przez most główny nad Wartą w Obornikach na drodze krajowej nr 11 został zamknięty, a samochody skierowano na most zastępczy. Wykonawca miał czas na przeprowadzenie remontu do końca tego roku. Prace zakończyły się jednak wcześniej i od początku października most po modernizacji został oddany do użytku. Koszty remontu (wraz z budową mostu tymczasowego) wyniosły 14 mln zł.

■ **Nowa baza dla autobusów została uroczysto otwarta w Tarnowie Podgórnym.** Wydarzeniu towarzyszyło przekazanie kluczy do pierwszego w gminie autobusu przegubowego. Powyższe inwestycje zostały zrealizowane w ramach projektu „Utworzenie sieci zintegrowanych węzłów przesiadkowych na terenie Gminy Tarnowo Podgórne wraz z inwestycjami w tabor autobusowy i zaplecze techniczne”, który otrzymał unijne dofinansowanie w ramach ZIT. Projekt objął także zakup pięciu autobusów z napędem niskoemisyjnym EURO 6. Powstało również pięć węzłów przystankowych wyposażonych w wiaty przystankowe, wiaty rowerowe oraz tablice informujące o rzeczywistym czasie odjazdu autobusów. Węzły te zlokalizowane są w Ceradzu Kościelnym, Kokoszczyńcu, Lusowie, Przeźmierowie i Sadach. Koszt całego projektu to blisko 15 mln zł, z czego 8,2 mln zł to dofinansowanie ze środków unijnych.

■ **Rozbudowa szkoły w Swarzędzu.** Pod rozbudowę Szkoły Podstawowej nr 2 im. Królowej Jadwigi w Swarzędzu uroczystość w budowaniu została akt erekcyjny. Całkowity koszt realizowanej inwestycji wynosi prawie 16,5 mln zł. 1 września 2020 roku wszystko, w tym nowe wyposażenie, ma być gotowe do rozpoczęcia nauki. Prace obejmą m.in. rozbudowę istniejącego budynku szkoły o powierzchnię 1609,36 m kw., budowę placu zabaw i nowych boisk sportowych. *oprac. pn*

W grupie siła

„W powiecie komunikacją autobusową na krótkich dystansach zarządza Zarząd Transportu Miejskiego. Mamy już Poznańską Kolej Metropolitalną. Gdy dołączymy do tego PKS, który przewozi pasażerów na długich dystansach, to w ofercie znajdą się wszystkie rodzaje transportu publicznego”.

Z Janem Grabkowskim, starostą poznańskim oraz wiceprezesem Zarządu Stowarzyszenia Metropolia Poznań, rozmawia Paweł Napieralski.

Chciałbym prosić, abyśmy na początku rozmowy nawiązali do 2007 roku. Był Pan głównym inicjatorem powołania Rady Aglomeracji, na bazie której w 2011 roku zawiązało się Stowarzyszenie Metropolia Poznań. Dlaczego i jak doszło do powstania Rady?

Do zinstytucjonalizowania współpracy samorządów położonych wokół Poznania zmusiły nas poważne kłopoty z przepływem informacji pomiędzy miastem a gminami, między miastem a powiatem oraz pomiędzy powiatem a gminami. Projekt Aglomeracja powstał po to, aby usprawnić tę komunikację oraz aby pokazać naszym wójtom i burmistrzom, że w relacjach z dużym podmiotem ważna jest siła, a tę zyskamy, działając w grupie. Łączyły nas wspólne problemy dotyczące choćby kwestii gospodarowania odpadami, gospodarki ściekowej, sieci wodnej i komunikacji zbiorowej. Doszliśmy do wniosku, że w ramach jednego organizmu będzie można łatwiej zrealizować pojawiające się zadania. Dzisiaj wiemy, że wdrażając ten projekt, postąpiliśmy słusznie.

Również z Pana inicjatywy na początku października tego roku gminy i powiaty położone wokół Poznania podpisały porozumienie w sprawie utrzymania i finansowania połączeń PKS. Teraz ma zostać powołany celowy związek powiatowo-gminny. Czy nie lepiej zaangażować do realizacji tego celu Stowarzyszenie Metropolia Poznań?

Sprawę PKS-u na swoje barki wziął powiat poznański. Działalność związku,

który chcemy powołać wspólnie z samorządami, wykracza terytorialnie poza obszar metropolii Poznań. Dlatego zamierzamy stworzyć nowy organizm.

Czym będzie się zajmować związek?

Będzie ustalać m.in. przebieg tras oraz wysokość dofinansowania ze strony poszczególnych samorządów. Celem uaktywnienia PKS-u, jako sprawnie działającego przedsiębiorstwa dysponującego nowoczesnymi, wygodnymi autobusami, jest zachęcenie ludzi do odstawienia samochodów i korzystania z transportu zbiorowego. W powiecie komunikacją autobusową na krótkich dystansach zarządza Zarząd Transportu Miejskiego. Mamy już Poznańską Kolej Metropolitalną. Gdy dołączymy do tego PKS, który przewozi pasażerów na długich dystansach, to w ofercie znajdą się wszystkie rodzaje transportu publicznego. Mam nadzieję, że mieszkańcy będą licznie korzystać z tych rozwiązań.

Autobusy PKS-u nie są nowe, stan wielu z nich jest zły. Obecnie pasażerom trudno liczyć na komfortowe warunki.

Mylimy o zakupie nowego taboru. Moi koledzy starostowie w innych rejonach kraju mają już nowoczesne autobusy. My z pewnością takich zakupów będziemy musieli dokonać.

Wspomniał Pan o tym, że trzeba namawiać mieszkańców do korzystania z komunikacji publicznej. Sukces Poznańskiej Kolei Metropolitalnej świadczy o tym, że tego przekonywania wcale nie musi być tak dużo. Może z PKS-em będzie podobnie?

W pierwszej połowie października podpisane zostały porozumienia z samorządami położonymi wzdłuż kolejnych linii kolejowych. W PKM uczestniczy ich

obecnie sześć z dziewięciu. Jesteśmy już daleko za półmetkiem. Pozostały trasy do Gniezna, Kościana i Wronek. Jak mówi wicemarszałek Wojciech Jankowiak, jesteśmy ofiarami własnego sukcesu. Nasze pociągi są zatłoczone. Brakuje taboru, marszałek województwa czeka na zamówione pociągi. Pierwsze już dotarły. Korzyści odnoszą osoby dojeżdżające do Poznania, ale też mieszkańcy Poznania, którzy oddychają mniej zanieczyszczonym powietrzem. Bo przecież jeśli ktoś dojeżdża pociągiem, nie korzysta w tym czasie z samochodu.

Transport publiczny zupełnie nie wyeliminuje samochodów, pomówimy zatem o rozwiązaniach przygotowywanych dla kierowców. Mam na myśli budowę tunelu na Grunwaldzkiej. Kiedy będzie można przejechać ulicą pod torami kolejowymi?

W październiku Poznań, powiat poznański oraz gmina Komorniki zawarły porozumienie w sprawie partnerstwa w realizacji tunelu i węzła przesiadkowego na Grunwaldzkiej, w miejscu przejazdu przez linię kolejową. Projekt ten ma strategiczne znaczenie dla rozwoju transportu publicznego metropolii Poznań. Porozumienie to dokument porządkujący dotychczasowe ustalenia słowne.

Proszę podać dwa terminy – optymistyczny i pesymistyczny – dotyczące oddania do użytku tunelu na Grunwaldzkiej.

Jeśli nie zaczęliśmy jeszcze budować, to nie bardzo jest możliwe podanie terminu zakończenia tej inwestycji. Ja jednak, jako że jestem z natury optymistą, mam nadzieję, że za trzy lata będziemy już mogli jeździć nowym tunelem.

Rozmawiał: Paweł Napieralski

Rozbudowa w Palędziu

Przebudowy dojeżdża do peronów domagali się mieszkańcy Palędzia i Dąbrówki

Dojście na perony w Palędziu będzie z obu stron stacji. Obiekt ułatwi dostęp wszystkim podróżnym. Takie efekty zapowiada podpisany list intencyjny pomiędzy gminą Dopiewo oraz PKP Polskimi Liniami Kolejowymi SA.

List intencyjny dotyczy współpracy w zakresie wydłużenia przejścia podziemnego na stacji Palędzie, linia Poznań – Kunowice. Rozpoczęcie prac planowane jest do 2022 roku.

W podpisanym dokumencie obie strony deklarują współdziałanie w przygotowaniu dokumentacji projektowej oraz uzyskaniu dokumentów niezbędnych do rozpoczęcia inwestycji w Palędziu. Wydłużone przejście podziemne ma ułatwić mieszkańcom Palędzia i okolic korzystanie z kolei – bezpieczne i sprawne przejście na perony i do dworca pod torami linii Poznań – Kunowice zarówno od strony Palędzia, jak i Dąbrówki.

Obiekt zostanie rozbudowany z ok. 15 m do ok. 55 m. W przejściu będzie jasne

oświetlenie i czytelne oznakowanie. Dla osób z ograniczonymi możliwościami poruszania się powstanie winda oraz pochylnia. Prace obejmą także istniejącą część przejścia podziemnego.

Jak informują PKP PLK SA, zasady współpracy oraz finansowanie przedsięwzięcia ustalą odrębne porozumienia. Szczegółowy zakres i szacunkowa wartość przebudowy przejścia podziemnego będą znane po wykonaniu dokumentacji projektowej. W jej opracowaniu pomoże przygotowana już przez gminę wstępna koncepcja prac. Planowana inwestycja istotnie uzupełni prace przeprowadzone na stacji Palędzie. W latach 1997–1998 zmodernizowano dwa perony, ułożono nową nawierzchnię, zamontowano oświetlenie, ławki oraz wiaty. Przebudowano układ torowy, co zwiększyło przepustowość i zapewniło sprawny i bezpieczny ruch pociągów na ważnej linii kolejowej Warszawa Zachodnia – Kunowice na odcinku Poznań Główny – Kunowice.

pn

Kolejny węzeł gotowy

Bezpieczny dojazd do stacji PKP, nowoczesne ścieżki rowerowe, monitorowane miejsca parkingowe, m.in. te wygody od października mają do dyspozycji mieszkańcy gminy Kórnik. W Szczodrzykowie otwarty został zintegrowany węzeł przesiadkowy.

To kolejna tego typu inwestycja zrealizowana w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych. Do tej pory na obszarze metropolii Poznań oddano do użytku już 19 węzłów przesiadkowych, a dofinansowanie ma zapewnionych ponad 30 kolejnych, które w zdecydowanej większości już są w trakcie realizacji.

Węzły przesiadkowe dają mieszkańcom możliwość oszczędności czasu i wygodę w poruszaniu się po drogach różnymi środkami lokomocji.

W ramach projektu partnerskiego gminy Kórnik i powiatu poznańskiego do dyspozycji podróżnych oddano ścieżkę rowerową o łącznej długości ok. 2 km, parking Park & Ride na 22 miejsca postojowe oraz parking Bike & Ride z wiatą dla 20 jednośladów. Zakupiono także 2 autobusy. Całość przedsięwzięcia kosztowała

5,9 mln zł, przy finansowym udziale UE na poziomie 3,9 mln zł i powiatu poznańskiego – 1,1 mln zł. Powiat wbudował ścieżkę rowerową o długości 700 m łączącą Runowo z drogą wojewódzką nr 434 i dalej z dworcem kolejowym w Szczodrzykowie. W ramach zadania przebudowano także: wlot skrzyżowania z drogą wojewódzką nr 434 (zmiana geometrii, budowa wyspy kanalizującej ruch, wzmocnienie nawierzchni jezdni) oraz wybudowano wyspę ze znakami aktywnymi na wlocie do Runowa. Wprowadzono także nową stałą organizację ruchu dla przebudowanego odcinka. Łączny koszt tych inwestycji to ponad 1,1 mln zł, z czego niemal 770 tys. stanowiło dofinansowanie unijne. Gmina Kórnik odpowiedzialna była za powstanie miejsc postojowych i parkingów z wiatą, budowę ścieżki rowerowej na dalszym odcinku oraz zakup autobusów.

– Węzeł Kórnik to część wielkiego projektu, jakim jest Kolej Metropolitalna. To ona sprawiła, że o komunikacji zaczęliśmy myśleć globalnie, a nie lokalnie – przyznaje Przemysław Pacholski, burmistrz Kórnika.

oprac. pn

PKS na terenie metropolii uratowany

Starosta Jan Grabkowski podpisał porozumienia z powiatami: obornickim, międzychodzkiem, nowotomyskim, kościańskim, śremskim, podpozańskimi gminami i Poznaniem oraz spółką PKS na utrzymanie linii autobusowych.

Zrobiono tym samym poważny krok w kierunku powstania związku powiatowo-gminnego, który w całości będzie odpowiadał za przewozy PKS w metropolii Poznań i na obszarach przylegających. Do 2020 roku powiat poznański wraz z samorządami – członkami porozumienia – planuje przeznaczyć na utrzymanie linii blisko 6,2 mln zł.

Przypomnijmy, że w marcu 2019 roku prezydent Poznania poinformował starostów, burmistrzów i wójtów, że jako właściciel spółki PKS zmuszony jest podjąć decyzję o jej rozwiązaniu z uwagi na stałe ponoszenie strat. Tym samym od 1 lipca PKS Poznań miał zlikwidować wszystkie połączenia. Wówczas z inicjatywą ratowania linii autobusowych wyszedł starosta poznański. W toku kolejnych spotkań część powiatów i gmin obsługiwanych przez spółkę zadeklarowała chęć powołania celowego związku powiatowo-gminnego, który w przyszłości przejąłby nieodpłatnie akcje poznańskiego PKS, a następnie mógł aplikować po środki unijne na odnowę taboru.

Jednak do czasu jego powołania konieczne było podpisanie porozumienia mi-

Umowę podpisują (od lewej): Bartosz Guss – zastępca prezydenta miasta Poznania, Jan Grabkowski – starosta poznański i Tomasz Łubiński – wicestarosta

dziopowiatowego, aby stworzyć sieć linii autobusowych, szczególnie tam, gdzie nie dociera Poznańska Kolej Metropolitalna. – Po pierwsze, podjęte przez nas działania mają zapobiec wykluczeniu transportowemu mieszkańców poszczególnych gmin. To z kolei pozwoli zapewnić podobny standard funkcjonowania przewozów autobusowych na całym obszarze metropolii Poznań i na obszarach przylegających. Dzięki naszej inicjatywie uda się też ograniczyć liczbę miejscowości, które obecnie nie są obsługiwane przez żaden

transport zbiorowy – wyjaśnia Jan Grabkowski, starosta poznański. – Niezwykle ważne jest zapewnienie osobom, które nie mają samochodu, dojazdu do zakładów pracy i szkół zlokalizowanych na terenie powiatu, a także swobodnego przemieszczania się z powiatów sąsiednich i z Poznania. Zachowanie istniejącej sieci autobusowej powinno wpłynąć także na utrzymanie natężenia ruchu na drogach powiatowych – dodaje starosta poznański. Porozumienia podpisane w czwartek zakładają, że samorzady będące ich stronami

przekazują powiatowi poznańskiemu środki finansowe na utrzymanie i organizację przewozów.

– Po raz kolejny pokazaliśmy, że jesteśmy odpowiedzialni za swych mieszkańców. To dzięki pełnej solidarności możemy dziś mówić o sukcesie i sile samorządów – dodaje Jan Grabkowski, który serdecznie podziękował członkom porozumienia. Starosta poznański zapowiedział też poszerzenie porozumienia o powiaty grodzki i szamotulski już w październiku. Porozumienie będzie funkcjonować do końca 2020 roku i do tego czasu powstanie spółka powiatowo-gminna, która przejmie 100 procent udziałów PKS Poznań.

Do 2020 roku powiat poznański przeznaczy na realizację zadania 1,7 mln zł, pozostali członkowie porozumienia – 4,5 mln zł. kw

Tarnowo Podgórze ma halę tenisową

Wytrwałość miłośników tenisa z Tarnowa Podgórze przyniosła skutek. Mieszkańcy gminy doczekali się wreszcie pełnowymiarowej hali tenisowej.

O potrzebie wybudowania krytej hali tenisowej w tej części powiatu mówiono już od kilku lat. Prężnie działający tu klub tenisowy KROS Tarnowo Podgórze co roku borykał się z problemem znalezienia miejsca do trenowania w okresie jesienno-zimowym. – Do tej pory musieliśmy korzystać z ogólnosportowych sal gimnastycznych na terenie gminy lub jeździć do sąsiednich obiektów w Poznaniu – tłumaczy Krzysztof Żarnowski, prezes lokalnego klubu.

Park Tenisowy Tarnowo tworzą dwa pełnowymiarowe korty kryte ze sztuczną trawą wyposażone w zaplecze sanitarne i szatniowe. Obiekt zlokalizowany jest przy ul. Zachodniej 7, tuż obok strzelnicy i Tarnowskich Term.

Na festynie towarzyszącym oficjalnemu otwarciu obiektu, mimo deszczowej aury, pojawiło się kilkadziesiąt osób, które z chęcią brały udział w bezpłatnych treningach, zabawach i konkursach z nagrodami. Gościem specjalnym wydarzenia był Wojciech Fibak, który cieszył się, że całoroczne obiekty tenisowe powstają nie tylko w dużych miastach. – To inwestycja skierowana głównie do młodych mieszkańców naszej gminy – tłumaczy dumny z powstania kolejnego sportowego obiektu wójt Tadeusz Czajka. mj

Szczypta egzotyki

Listopadowa aura i coraz krótsze dni nie nastrajają optymistycznie. W takich chwilach często marzymy o wycieczce w ciepłych krajach. Kto jednak akurat nie wyjeżdża do Egiptu czy na Bali, może poszukać egzotyki pod Poznaniem.

Wyjątkowa aura wielkich podróży towarzyszy gościom Muzeum-Pracowni Literackiej Arkadego Fiedlera w Puszczykowie. Żywsze bicie serca wywołują eksponaty z dalekich stron: muszle z mórz południowych, bajecznie kolorowe motyle, murzyńskie maski i tam-tamy. Wokół budynku powstał unikatowy Ogród Kultur i Tolerancji, w którym zgromadzono kopie słynnych rzeźb – od posągu meksykańskiego boga Pierzastego Węża przez Bramę Słońca z Boliwii po egipskiego Sfinksa. Po spacerze można wejść na pokład *Santa Marii* – repliki okrętu Krzysztofa Kolumba, by udać się w „rejs” – prosto na wystawę o słynnych odkrywcach, konkwestadorach i indiańskim złocie Nowego Świata. Eksponaty z Ameryki Łacińskiej można też oglądać w nowej siedzibie Muzeum Misyjnego w Chłudowie obok nie mniej egzotycznych zbiorów z Indii. Mało kto wie, że w Śremie działa minizoo. Wśród drzew Parku im. Powstańców Wielkopolskich swój dom znaleźli przybysze z dalekiej Australii: kangury rdzawoszyje, papuzki nierozłączki oraz emu. Z antypodów pochodzą też zbiory etnograficzne zgromadzone na zamku

Egzotyczne mieszkanki Papugarni Ara

w Kórniku. Efektem podróży hrabiego Władysława Zamoyskiego są nie tylko bumerangi, muszle i kamienne siekiery, ale również takie osobliwości jak wypchany dziobak. Znacznie bogatszą kolekcją podobnych trofeów może pochwalić się Muzeum Przyrodniczo-Łowieckie w Uzarzewie. Oglądając „wielką piątkę Afryki”: słonia, bawoła, nosorożca, lwa i lamparta, z łatwością przeniesiemy się w wyobraźni na bezkresne sawanny. Spośród licznych ekspozycji muzeum najbardziej kolorową tworzą papugi – sto okazów najróżniejszych gatunków z Afryki, Azji, Australii i Ameryki Południowej. Kto woli kontakt z żywymi ptakami, powinien zajrzeć do otwartej

w tym roku Papugarni Ara w Trzebawiu, której mieszkankami są między innymi kakadu i ara araurana. W położonym po sąsiedzku Deli Parku do odwiedzin zachęca żyrafa brama, w minizoo mieszkają sympatyczne lemury, a plac zabaw ma kształt gigantycznego... krokodyla. Na zakończenie wycieczki w Tarnowie Podgórnym czekają łamigłówki gry turystycznej *Tropem lwa*, a potem wodne atrakcje Tarnowskich Term, gdzie w tropikalnej scenerii, wśród palm, słoni, małp i flamingów można poczuć się jak na wymarzonej, egzotycznej wakacjach.

Piotr Basiński
Poznańska Lokalna
Organizacja Turystyczna

Kolejna ważna droga

Aż 77 mln zł będzie kosztować budowa oraz przebudowa dróg w rejonie lotniska Poznań-Krzesiny i obiektu wojskowego w Borówcu. To dobra wiadomość przede wszystkim dla mieszkańców okolicznych miejscowości i osiedli.

Mieszkańcy Koninka, Szczytnik oraz Borówca, Kamionek i Daszewic zyskają szybki i wygodny dojazd do drogi S11, z bezkolizyjnym przejazdem przez tory kolejowe w Koninku. Z kolei powiat – prawie 8,5 km drogi w najwyższym standardzie.

Dostosowanie dróg w okolicy obiektów wojskowych do wymogów technicznych i obronnych dla potrzeb sił zbrojnych – takie jest główne założenie inwestycji. Tym samym trasa ma przejąć ruch ciężkich, wojskowych pojazdów, odcinając drogi lokalne w okolicy baz wojskowych. Dwukilometrowy odcinek drogi powiatowej zostanie rozbudowany, natomiast ponad 6-kilometrowa droga łącząca bazę z magazynem częściowo przebudowana, a częściowo zbudowana od nowa.

Na realizację tego najdroższego w historii powiatu zadania drogowego starosta poznański wraz z wicestarostą i skarbnikiem powiatu podpisali w Warszawie umowę, dzięki której zbudowana droga ma posiadać najwyższy standard. A to oznacza, że mieszkańcy korzystają będą z szerokiej, 7-metrowej jezdni, wzmocnionej nawierzchni, najwyższej klasy mostów i węzła nad torami kolejowymi w Koninku. W ramach zadania powstaną też trzy lub cztery ronda, ścieżka rowerowa wzdłuż drogi, pełne odwodnienie, oświetlenie oraz inne elementy poprawiające bezpieczeństwo.

Umowa zakłada, że ze środków Funduszu Dróg Samorządowych w ciągu najbliższych czterech lat przekazane zostanie powiatowi poznańskiemu 77 mln zł. W przyszłym roku rozpoczną się prace projektowe. Pierwsza łopata powinna zostać wbita już w 2021 roku. Roboty mają potrwać około trzech lat. Obecnie przygotowana jest dokumentacja, aby wkrótce ogłosić przetarg na projekt dla całego zadania. kw

ZAŁĘK TWÓRCY

Z pasją i uśmiechem

Pan Marian Wojciechowski to barwna postać. Zawsze optymistycznie nastawiony, skory do pomocy i dobrego słowa. Poeta, ale też działacz społeczny, obrońca pamięci historii, szczególnie lokalnej, miłośnik przyrody i pszczelarz.

Mieszka w Mchach koło Książa Wlkp. Mimo że urodzony w 1928 roku, nadal, tak jak przez całe swoje życie, jest bardzo aktywny. Udziela się w organizacjach działających na terenie Śremu i Książa Wlkp. Należy do klubów seniora, Koła Pszczelarzy, Towarzystwa Obrony Polskiej Ziemi „Placówka” oraz do Klubu Literackiego „Amator”. Do niedawna śpiewał jeszcze w chórze. Zaangażowany w upamiętnienie początków powstania wielkopolskiego. Za swoją działalność był wielokrotnie

nagradzany i wyróżniany, m.in. Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski, medalem „Za zasługi dla obronności kraju”, uhonorowany jako Uczestnik Historycznych Dni Poznańskiego Czerwca '56. Otrzymał odznakę honorową „Zasłużony dla Rolnictwa”.

Przygoda z pisaniem i poezją zaczęła się dla pana Mariana po powrocie do domu po zakończeniu II wojny światowej (skazany na pobyt w obozie pracy przymusowej w Żarnowcu, później został wywieziony do Niemiec). Emocje po przeżyciach wojennych i związane z odradzaniem się Polski znalazły upust na papierze. Refleksje na temat życia, docenianie tego, co najważniejsze, patriotyzm i pochwała piękna tego świata do dziś są motywami jego wierszy.

Marta Jankowska

FOT. NATALIA GREWLING

**Zielone – to symbol
Rośnie miłość!**

Wpadła wiosna do lasu
ze śpiewem, z gromem stu lasów.
Wskroś muzyka i trele,
i wskroś poezji tak wiele!

Drzewa szumią miłośnicie,
cisza dzwoni paprocią.
A szepty niosą się w górę,
gdym las dyszy dobrocią.

Błądzą wśród leśnych zieleni,
lasem się cieszą i wiosną.
Z konwalią gadam, jak z sosną,
a serce mi w piersiach rośnie.

Las szumi miłością zieloną.
Wciąż mi szepce swe dziwy.
A pieśni same z ust wybiegają,
płyną z wiatrem pod niebiosa.

Chce się krzyczeć – Wiosna!!!

Modlitwa o los kraju

Kocham tę naszą ziemię ojczystą
i modlę się o ludzką miłość bliźniego.
Modlę się o wzajemną miłość do kraju swego.
Modlę się, aż lepsze zrozumienie nastanie.
Modlę się dla kraju o pomoc też z „Góry”,
Wszchemocny Boże.

Bo z niepokojem patrzę, jak ludzie biednieją.
A każdy dzień niesie ludziom dużo nie-
dobrego.

Więc uzdrowienia pojęć nam trzeba,
a nie kłamstwa, pychy i niezgody polity-
ków,
którzy nie rozumieją, co to miłość bliź-
niego.

Bo w Polsce tyle partii – jeden przeciw
drugiemu.

Nie wiem, czemu tak w złości i kłamstwie
trwają.

Nie wiem, dlaczego tylko pieniądze – ma-
monę kochają.

Lecz wiem jedno, że wszyscy, co teraz
mają,
kiedyś i tak wszystko do świata oddają.
Wiemy, że każdy człowiek nic na świat
nie przyniósł i nie zabierze.

Cokolwiek człowiek robi bliźniemu swe-
mu,
to inni też robią – jemu samemu.

Czy mam się z tego smucić, ubolewać,
czy płakać, a może cieszyć się, śpiewać.
Trzeba nam dobrych wodzów dla kraju,
którzy miłość i potrzeby ludzi znają.

Jak kiedyś kocham tę naszą ziemię ojczystą.
Kocham góry i morze, bo solą ziemi je-
steśmy.

A kiedyś naród Polski w jedności zwyciężał,
z pomocą Bożą dawał nam wolność kraju.
Lecz dziś brak zrozumienia, rozmowy,
równości.

I zgody, co daj nam,
Dobry Boże.

Niech przemówią kamienie...

W Gorzkim Polu (sołectwo Borowo-Młyn, gmina Pobiedziska) odbyła się uroczystość upamiętnienia XIX-wiecznego cmentarza ewangelickiego – do niedawna bardzo zaniedbanego, zaśmieconego, opuszczonego.

Staraniem członków Stowarzyszenia Twoja Ziemia Pobiedziska cmentarz został wysprzątnięty, pod okiem konserwatora zabytków. Usunięto zarastające go krzewy, odsłonięto pozostałości grobów. W centralnym miejscu osadzony został głaz z okolicznościowym napisem przypominającym, iż jest to miejsce pochówku dawnych mieszkańców. – Ostatni pochówek w tym miejscu odbył się w 1964 roku. Później postępowała już tylko dewastacja – znikaly płyty nagrobne i kute ogrodzenia, przybywało śmieci. Nie mogliśmy się z tym pogodzić – mówi Karolina Wolińska, koordynatorka realizowanego przez Stowarzyszenie Twoja Ziemia Pobiedziska projektu „U nas dawno temu”. pn

FOT. MARIUSZ SZRABROWSKI

LISTOPAD W NASZYCH GMINACH

CZERWONAK

■ 8 i 9 listopada, g. 19, Centrum Kultury i Rekreacji w Koziegłowach (CKiR), *Kto z mych dziewczek serce której...* – fabularyzowany koncert dla uczczenia 101. rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości. Wystąpią wokaliści i instrumentalniści prowadzonej przez Remigiusza Wojciechowskiego pracowni muzycznej GOK „Sokół” wraz z artystami scen poznańskich. W programie utwory najwybitniejszego twórcy polskiej opery – Stanisława Moniuszki; wejściówki: 5 zł dostępne w CKiR i GOK „Sokół” w Czerwonaku od poniedziałku do piątku w g. 8–16

■ 15 listopada, g. 19, CKiR, koncert Zespołu Bibobit. Zespół po wydaniu swojego debiutanckiego albumu – od marca 2018 zagrał około 40 koncertów, w tym w październiku na zaproszenie TVP Kultura zarejestrowano ich pierwszy studyjny live act na Scenie Alternatywnej. W tym roku zostali laureatami jubileuszowego konkursu Męskie Granie Young, do którego wybrali ich ambasadorowie tego przedsięwzięcia – Tomasz Organek oraz Piotr Stelmach z Programu Trzeciego Polskiego Radia; bilety: 40 zł

■ 22 listopada, g. 17.30–21.30, CKiR, świąteczna Pomysłodajnia, warsztaty – własnoręczne wykonywanie ozdób choinkowych; koszt: 69 zł/os. (w cenie niezbędne materiały)

■ 29 listopada, g. 19, CKiR, występ Kabaretu K2; bilety: 50 zł

MOSINA

■ 11 listopada, gminne uroczystości z okazji Narodowego Święta Niepodległości

Program:

– g. 18, msza święta w intencji Ojczyzny
– g. 19.15, Galowy Koncert dla Niepodległej, wystąpią: Agnieszka Sokolnicka – sopran, Barbara Szelągiewicz – skrzypce, Dariusz Tarczewski – piano, Michał Zator – harfa

– g. 20.15, spotkanie okolicznościowe

■ 23 listopada, g. 18, Sala Reprezentacyjna Mosińskiego Ośrodka Kultury, koncert *W hołdzie kompozytorowi i patronowi Muzyki Narodowej* z okazji 200. rocznicy urodzin Stanisława Moniuszki, wystąpią: Mosiński Chór Kościelny pw. św. Cecylii pod dyr. Leszka Marciniaka, Stowarzyszenie Muzyczne Orkiestra Dęta im. hm Antoniego Jeżaka w Mosinie pod dyr. Macieja Kubackiego i gościnnie Marcin Lewandowski (fletnia Pana, trąbka); wstęp wolny

OBORNIKI

■ 3 listopada, g. 10, Kąpielisko Żwirki (ul. Kowanowska) Bieg Żwirki Trial. Kolejna edycja biegowego cyklu, składającego się z pięciu startów na dystansie 5 km, które odbywać się będą raz w miesiącu w okresie jesienno-zimowym na kąpielisku w Obornikach.

■ 6 listopada, g. 12, Obornicki Ośrodek Kultury (OOK), spektakl *Staś i Zła Noga*, wstęp wolny, odbiór wejściówek w sekretariacie OOK

■ 8 listopada, g. 19, OOK, The Dumplings, bilety: 45 i 50 zł

■ 11 listopada, g. 11.11, Bieg Niepodległości, obchody Święta Niepodległości

■ 13 listopada, g. 18, OOK, spektakl *We_selle*, wstęp wolny, odbiór wejściówek w sekretariacie OOK

■ 22 listopada, g. 18, OOK, *Podziemie* – koncert artystów obornickiego undergroundu, bilety: 20 zł

■ 26 listopada, g. 18, OOK, *Andrzejki z Poniedzielskim* – wieczór kabaretowy, bilety: 60 zł

ROKIETNICA

■ 11 listopada, g. 11.11, start z ul. Szamotulskiej, ROSBieg Niepodległości, w ramach uczczenia Święta Niepodległości bieg na dystansie 10 km ulicami Rokietnicy, opłata startowa: do 6 listopada – 40 zł, w dniu zawodów w przypadku niewypełnienia limitu zgłoszeń – 50 zł

■ 11 listopada, g. 15, uroczystości związane z obchodami Święta Niepodległości: złożenie kwiatów pod Krzyżem, następnie msza św. w intencji Ojczyzny, po tym poczęstunek rogalem marciańskim

ŚREM

■ 8 listopada, g. 9.30, Śremski Sport, Akcja krwiodawstwa w Śremskim Sporcie, wstęp wolny

■ 9 listopada, Muzeum Śremskie, *Moniuszko 200* – koncert chóru Moniuszko i Capelli Canta Brass, wstęp wolny

■ 10 listopada, Muzeum Śremskie, *Dialogi rzeźby* – wernisaż prac pracowników Wydziału Rzeźby Uniwersytetu Artystycznego w Poznaniu, wstęp wolny

■ 16 listopada, g. 19, Muzeum Śremskie, spektakl *Za rok o tej samej porze*, bilety: 80–90 zł

■ 22 listopada, g. 19 (17.15 wyjazd ze Śremu), Filharmonia Poznańska, *Geniusze swoich epok* – 133. koncert targowy, cena biletu z przejazdem: 40 zł

■ 30 listopada, g. 18, Muzeum Śremskie, koncert Terrific Sunday i Camping Hill, bilety do kupienia przed wejściem na koncert oprac. pn

REDAKCJA

KURIER
METROPOLITALNY

Redaktor naczelny: Paweł Napieralski, Redaktor techniczny: Wojciech Szybisty, Korekta: Anna Nowotnik, Wydawca: Stowarzyszenie Metropolia Poznań, ul. Kościelna 37, 60-537 Poznań, e-mail: kurier@metropoliapoznan.pl, tel. +48 61 669 80 52.